

آمار و اطلاعات دقیق و بهنگام؛ پیش‌نیاز سیاست‌گذاری کارآمد

سعید صادقی جقه*

اشاره:

گردآوری و انتشار منظم و بهنگام آمار و اطلاعات از وضعیت شاخص‌های مختلف اجتماعی و اقتصادی در کشور یکی از مهم‌ترین گام‌ها در سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و بودجه‌بندی منابع مالی و انسانی است که همواره در مناسبت‌های مختلف از سوی مسئولان و مقامات ارشد کشور مورد تأکید قرار گرفته است. با این حال، نظام کارشناسی و برنامه‌ریزی کشور هنوز از یک سامانه آماری مناسب و یکپارچه برخوردار نشده است. در نوشتار حاضر ضمن نگاهی اجمالی به وضعیت نظام آماری کشور، زمینه‌ها و برخی پیامدهای راهبردی برای مقابله با ضعف‌های موجود در این حوزه، مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

مقدمه

برنامه‌ریزی و بودجه‌بندی منابع مالی در دسترس، یکی از پذیرفته‌شده‌ترین شیوه‌ها برای مدیریت جامعه و دستیابی توأمان به توسعه و ثبات است. بدیهی است که بدون برنامه‌ریزی دقیق، جامع و واقع‌بینانه، منابع محدود کشور در روزمره‌گی‌ها تلف شده و جامعه از رشد و تعالی باز خواهد ماند. به هر میزانی که اهمیت برنامه‌ریزی را در مدیریت بهینه منابع و برون‌رفت از معضلات پذیرفته باشیم، به همان اندازه نیز اهمیت دسترسی به آمار دقیق و بهنگام را تصدیق خواهیم کرد. از همین رو است که واحدهای آمار

و اطلاعات، مهم‌ترین رکن تشکیل‌دهنده سازمان‌های برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری محسوب می‌شوند. اهمیت تهیه و تدوین آمار و اطلاعات دقیق از وضعیت شاخص‌های مختلف در کشور، همواره حائز اهمیت بوده است. به عنوان مثال، مقام معظم رهبری که خود سال‌ها مدیریت امور اجرایی کشور را بر عهده داشته‌اند، همزمان با آغاز سرشماری سراسری سال ۱۳۹۰، در دیدار با مسئولان مرکز آمار ایران ضمن اشاره به این نکته که «آمار ستون فقرات برنامه‌ریزی در عرصه‌های مختلف است»، از آحاد مردم خواستند به سؤال‌های مأموران بادقت و حوصله، پاسخ صحیح بدهند. با این حال، به‌رغم تأکید و اذعان مقامات و کارشناسان در همه سطوح و حوزه‌ها و با وجود حرکت‌های بطئی به سمت بهبود نظام آمار و اطلاعات، علاوه بر اینکه کشور به ساختار مطلوبی از نظام یکپارچه آماری دست نیافته است، بلکه گه‌گاه شاهد

تصمیمات و اقدامات جزیره‌ای، مقطعی و سلیقه‌ای در حوزه آمار و اطلاعات هستیم.

بسیاری از سازمان‌ها، با فراموش کردن وظایف ذاتی خود، استفاده از داده‌های در اختیار خود را که با هزینه عمومی گردآوری شده است، ممنوع و آنها را در انحصار خود نگه می‌دارند و یا تصمیمات سلیقه‌ای و سختگیرانه‌ای در خصوص دسترسی به آنها اتخاذ می‌کنند.

که در اشکال اولیه خود نخستین بار در سال ۱۲۶۴ شمسی و در سطحی محدود در ایران اجراء شد، از سال ۱۳۳۵ به این سو، در دوره‌های زمانی ده‌ساله انجام می‌شد. با توجه به سرعت تحولات در جامعه ایران و با هدف تحقق دسترسی برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران به داده‌های به‌هنگام از تغییرات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ایرانیان، هیئت دولت در اردیبهشت ۱۳۸۶ بازه زمانی انجام سرشماری‌ها را از دوره ده‌ساله به پنج‌ساله کاهش داد که نخستین مورد از آن در سال ۱۳۹۰ انجام شده است. با توجه به گستردگی جغرافیایی و جمعیت قابل توجهی که در بیش از صد هزار نقطه شهری و روستایی ساکن هستند، گردآوری داده‌های جمعیتی در سرشماری‌ها بسیار زمان‌بر و هزینه‌بر بوده و تجمیع و پردازش آنها نیز زمان زیادی می‌طلبد؛ به‌طوری که گزارش قابل استفاده از داده‌های مزبور معمولاً با یک سال فاصله از پایان سرشماری منتشر می‌شود که با اینکه در نوع خود ارزشمند است، اما ناگفته پیداست که در همان یک سال، ممکن است وضعیت میدانی، تغییرات زیادی به خود دیده باشد. البته با توجه به اعلام مسئولان مرکز آمار ایران در خصوص انجام الکترونیکی سرشماری پاییز ۱۳۹۵، انتظار می‌رود نتایج آن در فرصت زمان کوتاه‌تری در اختیار تحلیل‌گران و برنامه‌ریزان قرار گیرد.

صرف نظر از زمان‌بر بودن ارائه گزارش سرشماری‌ها، معضل دیگر به‌برخورد ابزارهای با آنها و تغییر گاه و بی‌گاه تعاریف و شاخص‌های مورد استفاده در این سرشماری‌ها مربوط می‌شود. شاخص‌های

اعلام تصمیم توقف انتشار آمار طلاق از سوی سازمان ثبت احوال کشور که به نقل از مدیرکل اطلاعات و آمار جمعیتی این سازمان منتشر شد، موجی از تحلیل‌ها و اظهارنظرها در خصوص اهمیت گردآوری و انتشار آمار و اطلاعات به‌هنگام از وضعیت شاخص‌های مختلف اجتماعی در جامعه به راه انداخت. خبر مزبور، که به فاصله چند روز از سوی مسئولان ارشد سازمان ثبت احوال تکذیب گردید، بهانه‌ای شده است تا در نوشتار حاضر ضمن نگاهی کوتاه به سازوکار و وضعیت گردآوری آمار و اطلاعات در کشور، کاستی‌های موجود و پیامدهای احتمالی ناشی از آن بررسی شده و راهکارهایی برای بهبود وضعیت ارائه شود.

وضعیت موجود

مهمترین داده‌های آماری در کشور به آمار جمعیتی مربوط می‌شود که اصلی‌ترین شیوه گردآوری آمار مربوط به آن نیز، سرشماری‌های سراسری نفوس و مسکن است. این نوع از آمارگیری

نیم برابر نرخ میانگین جهانی بوده و ایران از نظر رانندگی، جزو کشورهای خطرناک جهان و منطقه محسوب می‌شود. با وجود این، از نظر ناچا، که متولی امر راهنمایی و رانندگی در کشور است، وضعیت کشور در این حد نامطلوب نبوده و حتی در برخی موارد، شاخص‌های ایران، بهتر از شاخص‌های جهانی است. نکته اینجاست که ناچا در ارائه آمار خود از «نسبت تصادف به وسیله نقلیه» و نیز «نسبت تلفات جانی به تعداد تصادف» استفاده می‌کند؛ در حالیکه سازمان بهداشت جهانی «نسبت تصادف و یا تلفات به جمعیت» را معیار قرار می‌دهد. به این ترتیب است که بر اساس آمار ناچا، تلفات تصادفات رانندگی در ایران در مقایسه با نرخ جان‌باختگان در آسیا و جهان بهتر، و نسبت به اروپا بدتر ارزیابی می‌شود. فارغ از اینکه کدام روش را بهتر و دقیق‌تر بدانیم، تردیدی نیست که به دلیل تفاوت در نحوه تفسیر آمار مربوط به تصادفات، جایگاه ایران نیز در بین کشورهای جهان متغیر بوده و قابلیت مقایسه را از دست خواهد داد.

عدم هماهنگی، بهنگام‌نبودن دستگاه‌های مختلف حکومتی و اجرایی در امر گردآوری و انتشار آمار و اطلاعات از دیگر معضلات این حوزه از برنامه‌ریزی به شمار می‌رود. با اینکه بیش از دو دهه است که رایانه‌ها و شبکه‌های اطلاعاتی در اکثر سازمان‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند، هنوز بسیاری از سازوکارها و چرخش کار در ادارات و سازمان‌ها به صورت سنتی و همراه با کاغذبازی‌های فراوان انجام می‌شود. با اینکه تقریباً همه سازمان‌ها و وزارتخانه‌ها از سایت و پورتال سازمانی برخوردار شده‌اند، اما اغلب این سایت‌ها و پورتال‌ها به جز انتشار اخبار انتصاب‌ها و دیدارهای رؤسای سازمان، کارکرد دیگری ندارند و با گردش کوتاهی درون این سایت‌ها می‌توان انبوهی از صفحات راکد، خالی و «در حال ساخت» را مشاهده کرد. از همین رو است که امنیت سایت‌های مزبور هم جدی گرفته نمی‌شود؛ به طوری که اغلب آنها با ساده‌ترین حملات قابل هک هستند؛ که در این میان هک شدن سایت مرکز آمار ایران در اوایل خرداد ۱۳۹۵ یکی از تازه‌ترین و قابل تأمل‌ترین موارد آن بود. برخورد و تصمیم‌سلیقه‌ای سازمان‌ها و دستگاه‌ها در خصوص نحوه و سازوکار انتشار داده‌هایی که در اختیار دارند، از دیگر معضلات مرتبط با حوزه آمار و اطلاعات در کشور است. بسیاری از سازمان‌ها، با فراموش کردن وظایف ذاتی خود، استفاده از داده‌های

مزبور بعضاً به نحوی تغییر می‌یابند که اهداف کوتاه‌مدت سیاسی و جناحی دولت‌ها را تحقق بخشند. از مهمترین موارد در این خصوص می‌توان به تغییر تعریف اشتغال در سال ۱۳۸۵ و نیز نحوه محاسبه و اعلام آمار اشتغال در دوره دولت نهم و دهم اشاره کرد که مجموعه‌ای از تغییرات و انحرافات آماری نظیر تغییر تعریف اشتغال و جمعیت فعال برای افزایش آمار شاغلان، احتساب چندباره ایجاد یک شغل و احتساب تمدید قراردادهای شغلی به عنوان شغل جدید را شامل می‌شد (فائز مقام مرکز پژوهش‌های مجلس، فروردین ۱۳۹۱). برخورد ابزاری با آمار در دولت نهم و دهم تا جایی پیش رفت که وقتی رئیس دولت نهم و دهم از ایجاد ۲/۵ میلیون شغل توسط خود خبر داد، مرکز آمار فقط ۱/۲ میلیون آن را تأیید کرد (رئیس مرکز آمار ایران، آذر ۱۳۹۳).

از دیگر معضلات آمار و اطلاعات در کشور، می‌توان به تفاوت‌هایی اشاره کرد که میان تعاریف شاخص‌ها و متغیرهای مورد استفاده توسط نهادها و سازمان‌های مختلف ایران و مراجع بین‌المللی قرار دارد. بدیهی است که هرچه این تفاوت‌های پایه‌ای بیشتر باشند، نتایج حاصل از پردازش داده‌ها نیز بیشتر بوده و در نتیجه، مقایسه آمارهای داخلی با نرخ‌های جهانی دشوارتر خواهد گردید. در این میان می‌توان به عنوان نمونه به آمار تلفات تصادفات رانندگی اشاره کرد. از نظر برخی کارشناسان که به آمارهای بین‌المللی نظیر سازمان بهداشت جهانی استناد می‌کنند، تصادفات رانندگی در ایران حدود یک و

در اختیار خود را که با هزینه عمومی گردآوری شده است، ممنوع و آنها را در انحصار خود نگه می‌دارند و یا تصمیمات سلیقه‌ای و سختگیرانه‌ای در خصوص دسترسی به آنها اتخاذ می‌کنند. به عنوان تازه‌ترین نمونه از این موارد می‌توان به اخباری اشاره کرد که رسانه‌ها در اوایل مردادماه سال جاری به نقل از مدیرکل اطلاعات و آمار جمعیتی سازمان ثبت احوال کشور منتشر کردند. بر پایه خبر مزبور، ایشان اعلام کرده بود که برخلاف روال کنونی، آمار طلاق در کشور از این به بعد به صورت ماهانه منتشر نشده و این سازمان آمارهای مربوط به طلاق را به صورت هدفمند و صرفاً در اختیار برنامه‌ریزان قرار خواهد داد. وی در توجیه این تصمیم، بیان کرده بود که «آمار طلاق به اندازه کافی بیان شده است و ارائه آمار صرف، دردی را دوانمی‌کند» و تا زمان انجام «کارهای عملی در زمینه کاهش طلاق» از ارائه آمار، پرهیز خواهد شد. اگرچه سازمان ثبت احوال کشور با فاصله چند روز با انتشار اطلاعیه‌ای ضمن رد تصمیم فوق و یادآوری این نکته که جمع‌آوری و تهیه آمار انسانی سراسر کشور و انتشار آن جزو وظایف قانونی این سازمان است، از ادامه انتشار آمار مربوط به طلاق در دوره‌های زمانی تعیین شده خبر داد؛ اما انتشار خبر مزبور در خصوص یکی از مهمترین شاخص‌های جمعیتی و آسیب‌های اجتماعی، بیانگر تفکر مبتنی بر انحصار آمار دست‌کم در میان بخشی از مدیران ارشد کشور است.

در این میان باید به تلاش‌های مثبت تعدادی از سازمان‌ها و دستگاه‌ها اشاره کرد که ضمن بهره‌برداری حداکثری از فناوری اطلاعات و ارتباطات، تلاش می‌کنند در کنار تسهیل دسترسی شهروندان به خدمات آنها، اطلاعات بهنگام حوزه عملکردی خود را نیز در اختیار افکار عمومی قرار دهند. به نظر می‌رسد، کشور اکنون در حوزه‌های گمرکی، مالیاتی، بانکی و مالی تا حدودی در مسیر مثبتی برای تحقق شفافیت بیشتر در حرکت بوده و سازمان‌هایی نظیر ثبت احوال، نیروی انتظامی و سازمان سنجش آموزش کشور تا حدود زیادی در مسیر تحقق دولت الکترونیک قرار گرفته‌اند.

زمینه‌ها و پیامدهای فقدان آمار و اطلاعات صحیح

شاید نگرانی مسئولان و کارشناسان از آشکارشدن اطلاعات حیاتی کشور و یا ایجاد زمینه برای سیاه‌نمایی بیگانگان از عملکرد نظام و دولت از مهمترین علل عدم تمایل به انتشار آمار و اطلاعات دقیق

باشد. قابل درک است که بخشی از مسئولان کشور هنگام مواجهه با آمار اعتیاد، طلاق، خیانت در روابط زناشویی، ایدز، قصور پزشکی، اعمال منافی عفت در مدارس و نظایر آن، از این امر نگران باشند که با انتشار آمار مربوط به آنها تصویری از ناکامی حاکمیت نسبت به انجام وظایف قانونی و یا تحقق اهداف انقلابی و شرعی ایجاد خواهد شد. به عنوان مثال، ممکن است برخی مراجع مسئول رصد و گزارش‌دهی از افکار عمومی، تمایل داشته باشند تصویر مثبت و مورد پسند مقامات ارشد از وضعیت فرهنگی جامعه ارائه کنند. همین امر ممکن است در بزنگاه‌های اجتماعی و سیاسی، با غافلگیر کردن مسئولان تصمیم‌گیرنده، باعث آسیب‌زا شدن پدیده‌هایی شود که ذاتاً آسیب محسوب نمی‌شوند. حضور غافلگیرکننده مردم در برخی مناسبت‌ها نظیر مراسم تشییع مرحوم پاشایی از مواردی به شمار می‌رود که بیانگر فقدان و یا اوج‌جاک در تصویر واقعی از جامعه است.

از سوی دیگر، در برخی موارد ممکن است گروه‌های ذی‌نفع شامل کارشناسان و نهادهای ذی‌ربط (جهت جذب بودجه بیشتر یا نشان‌دادن عملکرد بهتر) برخی آمارها را کمتر یا بیشتر از مقدار واقعی بیان نمایند. پیشگیری از آسیب‌های امنیتی از دیگر توجهاتی است که ممکن است در برخی ابهامات آماری جلوه نماید که به عنوان نمونه، می‌توان به حذف پرسش‌های مربوط به ریشه‌های قومی و زبانی در پرسشنامه‌های سرشماری اشاره کرد که احتمالاً با هدف از میان‌بردن زمینه سوءاستفاده گروه‌های واگرا انجام شده باشد.

سازند. در این مورد می‌توان به موضوع فیش‌های حقوقی اشاره کرد که نخست در صورت وجود شفافیت در مسائل مالی و دستمزدی تعدادی از مدیران، اصلاً زمینه‌ای برای ایجاد نمی‌یافت؛ دوم، اگر اطلاع‌رسانی صحیح و بهنگام در مورد آنها صورت نمی‌گرفت، قطعاً آسیب‌های عمیق‌تری به اعتماد عمومی وارد می‌ساخت؛ هرچند که در این حد نیز آسیب‌نگران‌کننده‌ای را موجب شده است که ترمیم آن دشوار خواهد بود.

قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات

فساد اداری یکی از مهمترین عوامل تضعیف و یا نابودی مشروعیت نظام‌های سیاسی محسوب می‌شود. از همین رو است که مبارزه نظام‌مند با فساد اداری و زمینه‌های آن یکی از دغدغه‌های همه نظام‌های سیاسی مردم‌سالار و باثبات است. مبارزه با فساد سیستماتیک و اداری به اندازه‌ای اهمیت دارد که در سال‌های اخیر بسیاری از نامزدهای انتخابات مختلف، توانسته‌اند با ارائه برنامه‌ها یا وعده‌هایی در خصوص آن، نظر مردم را جلب کرده و همه رقبا را پشت سر بگذارند. از آنجایی که محرمانه‌گرایی و عدم شفافیت در روندها و فعالیت‌ها از مهمترین بسترهای شکل‌گیری و تدوام فساد اداری به شمار می‌رود، دسترسی مردم به اطلاعات سازمان‌های دولتی و خصوصی در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته است. در همین راستا «قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات» که در سال ۱۳۸۷ تصویب شده بود، پس از برخی مخالفت‌ها در شورای نگهبان، به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده و در بهمن ۱۳۸۸ برای اجرا به رئیس‌جمهور وقت ابلاغ گردید. البته با اینکه قانون مزبور تقریباً بلافاصله از طرف رئیس‌جمهور وقت برای اجراء به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ابلاغ شد، اما تصویب آیین‌نامه کلی آن در هیئت دولت تا آبان ۱۳۹۳ و تهیه آیین‌نامه‌های اجرایی و ابلاغ آن تا مرداد ۱۳۹۴ تحقق نیافت؛ تا اینکه در این زمان، هیئت وزیران آیین‌نامه اجرایی آن را برای اجرا ابلاغ نمود. بر اساس قانون مزبور، همه مؤسسات عمومی باید اطلاعات مربوط به فعالیت خود، به جز اطلاعات طبقه‌بندی‌شده را دست‌کم به‌طور سالانه منتشر سازند. همچنین، در کنار الزام مؤسسات و سازمان‌ها به انتشار منظم اطلاعات، هر شخص حقیقی و حقوقی ایرانی می‌تواند اطلاعات عمومی مورد نیاز خود را از

علت و دلایل توجیهی عدم ارائه آمار و اطلاعات دقیق و بهنگام هرچه باشد، واقعیت بدیهی این است که اگر نتوان به آمار و اطلاعات اطمینان کرد، به برآوردهای حاصل از آنها و نیز به برنامه‌ریزی‌های مبتنی بر آنها نیز نمی‌توان اتکاء کرد. به عنوان مثال، اگرچه حذف برخی پرسش‌ها در سرشماری‌ها ممکن است زمینه سوءاستفاده برخی گروه‌ها را از بین ببرد، اما همین امر باعث می‌شود که بخشی از آمار تفصیلی جمعیتی نیز جمع‌آوری نشده و در اختیار کارشناسان و برنامه‌ریزان نظام قرار نگیرد؛ مسئله‌ای که می‌تواند شکست در برنامه‌های مختلف اجتماعی و توسعه‌ای را رقم بزند و آسیب‌های امنیتی به مراتب بزرگ‌تری به همراه داشته باشد. این‌گونه کاستی‌ها و یا انحرافات آماری، که ممکن است با شدت و ضعف مختلف در همه دوره‌ها وجود داشته باشد، به تدریج اعتماد تحلیل‌گران نسبت به آمار رسمی را کاهش داده است؛ به نحوی که اغلب تحلیل‌گران لازم می‌بینند قبل از استفاده از آمار رسمی در حوزه‌هایی نظیر مرگ و میر ناشی از آلودگی هوا، آثار و پیامدهای پارازیت بر سلامتی، پیامدهای ریزگردها بر سلامتی افراد در مناطقی نظیر خوزستان، و... آنها را به راستی‌آزمایی بگذارند.

همچنین، عدم جمع‌آوری یا اعلام آمار و اطلاعات از سوی نهادهای مسئول، فرصتی در اختیار افراد و رسانه‌های مغرض یا غیرمسئول قرار می‌دهد که با اعلام آمارها و برآوردهای خود جامعه را با سردرگمی و تناقض مواجه ساخته و سرمایه اجتماعی و اعتماد عمومی را در روندی فرسایشی گرفتار

صرفاً، اگر هم در کوتاه‌مدت نتیجه‌بخش باشد، قطعاً در میان‌مدت و بلندمدت بی‌ثمر بوده و آسیب‌های جبران‌ناپذیری به همراه خواهد آورد. انتظار می‌رود با اجرای قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات، شفافیت در همه حوزه‌های اقتصادی و اجتماعی برقرار شده و با بسته‌شدن گلوگاه‌های فساد در کشور، جایگاه ایران در رتبه‌بندی‌های جهانی بهبود یابد.

با توجه به اینکه مراکز آمارگیری وابسته به دولت یا نهادهای حاکمیتی خواه ناخواه در سایه‌گفتمان رسمی و تمایلات مسئولان سازمانی فعالیت می‌کنند، بنابراین، دور از تصور نیست که برخی گزارش‌ها که از دید نظام یا مسئولان نامطلوب انگاشته می‌شود، دستخوش برخی تغییرات شده و اعوجاج اطلاعاتی و آماری را موجب شوند. این امر در خصوص مؤسسات نظرسنجی مصداق بیشتری می‌یابد و نشانه‌های آن را نیز می‌توان در نظرسنجی‌های انجام‌شده در دوران انتخابات دید که اغلب با نتایج انتخابات تفاوت‌های شگفت‌انگیزی دارند. تسهیل تأسیس و فعالیت مؤسسات مستقل آمارگیری و نظرسنجی می‌تواند با ایجاد زمینه‌ارائه گزارش‌های بی‌طرفانه‌تر، تصویری واقعی‌تر در اختیار مسئولان قرار دهد.

طریق‌سازوکاری مشخص، از مؤسسه یا اداره مربوطه درخواست نماید. با توجه به اینکه کمیسیونی متشکل از تعدادی از وزرا و مسئولان کلیدی کشور مأمور نظارت بر حسن اجرای این قانون بوده و باید در دوره‌های مشخص گزارشی از وضعیت اجرای آن را به رئیس‌جمهور و مجلس شورای اسلامی ارائه نمایند، امید می‌رود، اجرای آن با سهولت و موفقیت همراه باشد. با توجه به اینکه وجود ابهامات در سازوکارها و مقررات اجرایی داخلی سازمان‌ها و شرکت‌ها باعث ایجاد رانت‌های اطلاعاتی می‌شود، با اجرای این قانون و تحقق شفافیت عملکردی، فعالان بخش خصوصی قادر خواهند بود با دسترسی به اطلاعات مناقصه‌ها و مزایده‌ها و نیز قوانین و آیین‌نامه‌های سازمان‌های مختلف از فرصت برابر در رقابت با ویژه‌خواران برخوردار شوند. ضمن اینکه کاهش مراجعات حضوری به سازمان‌ها و نهادهای مختلف و نیز کاهش کاغذبازی‌ها موجب صرفه‌جویی در وقت و هزینه مردم و افزایش رضایت‌مندی آنها شده و در کنار آن زمینه تحقق کامل‌تر دولت الکترونیک را فراهم خواهد ساخت. عدم نیاز به مراجعه حضوری، همچنین کاهش سفرهای درون‌شهری را در پی داشته و گامی در جهت بهبود شاخص‌های زیست‌محیطی خواهد بود.

نتیجه‌گیری

در غیاب آمار و اطلاعات دقیق، به‌هنگام و یکپارچه هر کدام از نهادهای دولتی تصویری گسسته و نیمه‌واقعی از وضعیت جامعه داشته و به همین دلیل، نخواهند توانست در تعریف چشم‌اندازها، ترسیم اهداف و برنامه‌ریزی‌ها به صورت هماهنگ و مؤثر عمل نمایند. بدیهی است که در چنین شرایطی، اقدامات و هزینه‌کرد بخش‌های مختلف حاکمیتی نه تنها به مدیریت کارآمد امور نخواهد انجامید، بلکه به احتمال زیاد بی‌ثباتی و ناامنی را افزایش خواهد داد. داده‌های آماری پراکنده همانند ثروتی است که در غیاب یک نظام جامع و یکپارچه برای گردآوری، دسته‌بندی و جمع‌بندی، ذخیره، پردازش، تحلیل و تفسیر آنها بلامصرف می‌ماند و هزینه صرف شده برای تهیه آنها به هدر می‌رود.

واقعیت این است که نادیده‌گرفتن واقعیت یا انکار آمارها مشکلی از جامعه را حل نمی‌کند و ایجاد ابهام‌های آماری و اطلاعاتی در اکثر حوزه‌ها، به جز حوزه‌های نظامی و امنیتی

